ΈΤΟΣ Ε'. ΈΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1895 ΑΡΙΘ 37

ΗΦΥΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΘ'ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συνεργάται εἰσὶ δεκτοὶ πάντες. Δημοσιεύονται τὰ ἐγκρινόμενα ἔργα καὶ αἱ εἰκόνες συνεργατῶν καὶ καλλιτεχνημάτων 'Αγγελίαι μετ' εἰκόνων. Συνδρομαὶ δεκταὶ εἰς χαρτονόμισμα παντὸς ἔθνους, προπληρωτέαι.

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ-ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἕκαστον φύλλον λεπτὰ 15. Πώλησις εἰς τὰ κιόσκια καὶ πρακτορεῖα. Τόμοι ἁπλ. δρ. 8, χρυσόδ. 10. Ἐξωτ. φρ. 14. Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι μέρος δωρεὰν εἰς τὰ λαχεῖα καὶ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῆς «Φύσεως».

ΓΡΑΦΕΙΑ ἐν ὁδῷ Ῥόμβης, ὄπισθεν τοῦ Ναοῦ ἀριθ. 9.—ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ : Ἐσωτερ. δρ. 8,—Ἐξωτερ. φρ 12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ : **Τὸ ὄρος τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος** (μετ' εἰκόνος) ὑπὸ . . — **Τὸ φιλοσοφικὸν σύστημα τοῦ ὑλισμοῦ κλ.** (συνέχ. καὶ τέλος) ὑπὸ Ἀθανασίου Πετρίδου.—**Εἰς τὸν ἀποθανόντα ἐθνικὸν ποιητὴν Ἀχιλλέα Παράσχον** (ποίημα) ὑπὸ Χρήστου Βαρλέντη. — **Αἱ παράδοξοι περιπέτειαι ἑνὸς Ῥώσσου σοφοῦ** (μετάφρασις) ὑπὸ Φ. Πρίντεζη.—**Εἰς τὴν ἄξιον μνήμην τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου** (ποίημα) ὑπὸ Φημίου.—**Μυοσωτὶς** (ποίημα) ὑπὸ Γεωργ. Καρυστινάκη. — **Ἐρωταποκρίσεις.** — **Αἰνίγματα.**——**Ἀλληλογραφία. Ἀγγελίαι.**

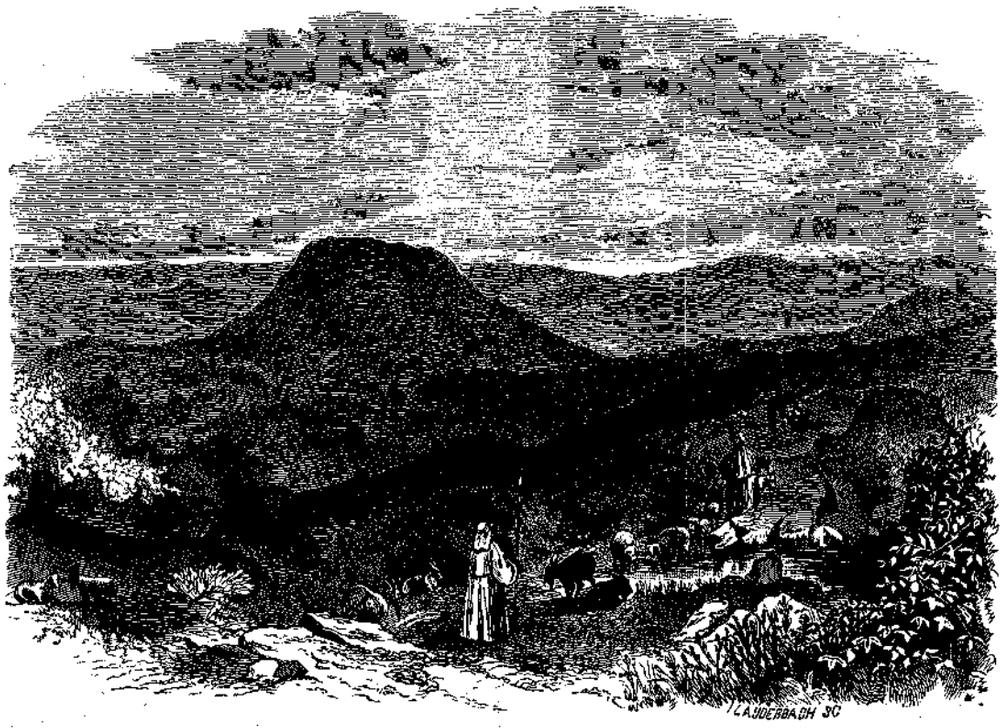

ΤΟ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ

Τὰς ὑψίστας συγκινήσεις ἐμποιεῖ ἡμῖν τὸ προκείμενον ὄρος, ὅπερ ἐν τῇ πενιχρότητι καὶ τῇ ἐρημίᾳ του ἐγκρύπτει τὸ μέγιστον τοῦ κόσμου μεγαλεῖον, τὰς σεπτοτέρας ἀναμνήσεις. Ἄφωνος ἐκ σεβασμοῦ ἵσταται ὁ εὐλαβὴς ἐπισκέπτης, ζητῶν ν' ἀναγνώσῃ ἐν τοῖς ἀψύχοις καὶ ψυχροῖς λίθοις τὸ αἴτιον, ὅπερ τὸν μετεωρίζει εἰς σφαίρας καὶ κόσμους ἄλλους. Τὸ μέσῳ τῶν χαριέντων ἐλαιοδένδρων δειλῶς προκύπτον ὄρος ὀνομάζεται Ἑρμὼν (ἐσφαλμένως φέρεται τὸ Θαβώρ), ἐπὶ μιᾶς δειράδος τοῦ ὁποίου διεδραματίσθη ἐν τῶν μεγίστων διὰ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἰδίᾳ διὰ τὸν χριστιανισμὸν γεγονός, ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος. Οἱ λόφοι, ἐφ' ὧν νῦν ἀναρριχῶνται δασύμαλλα ποίμνια ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἀξέστων καὶ ἀγροίκων βοσκῶν, ποικίλα συναισθήματα διεγείρουσιν εἰς τὸν ὁδοιπόρον, ἀναλογιζόμενον ὅτι ὑπῆρξαν οὗτοι μάρτυρες τοιούτου συμβάντος, διαπιστώσαντος μεταξὺ τῶν ἄλλων αὐτὴν θεότητα τοῦ Σωτῆρος. Μυστηριώδης δὲ ψαλμῳδία ἐκ τῶν σπλάγχνων τοῦ ὄρους ἐξερχομένη καθίσταται αἰσθητὴ εἰς τὸν ἐν ἀφάτῳ ἐκστάσει εὑρισκόμενον, καὶ ἀναμιγνυομένη μετὰ τοῦ ἤχου τῶν κωδώνων καὶ τοῦ βελασμοῦ τῶν βοσκημάτων ἀποτελεῖ θεσπεσίαν μουσικήν, ἐξαίρετον ἁρμονίαν. Καὶ ὁ ὑπερκείμενος δὲ οὐρανός, ὡσεὶ θέλων νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς θείας ταύτης εἰκόνος, διαυγέστατος περιβάλλει τὸν ἅγιον τοῦτον τόπον, ἔνθα νῦν τὸ πᾶν ὑπνώττει, τὸ πᾶν ἠρεμεῖ, καὶ μόνον ἡ φαντασία τοῦ ὀδίτου καθορᾷ τὰς στρατιὰς τῶν οὐρανίων δυνάμεων ὑπερθεν διανοιγομένας, ἵνα δεχθῶσι μεταμορφούμενον τὸν ἐνανθρωπήσαντα Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν ὑπὲρ ἡμῶν παθόντα Χριστόν.

***

ΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΥΛΙΣΜΟΥ (MATERIALISME)

καὶ αἱ ἑπτὰ ἐπιστημονικαὶ θεωρίαι, ἃς κέκληται ὅπως ἐπιλύσῃ, ἵνα τότε οὗτος κυριαρχῶν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ᾖ ὄντως ἐπιστημονικῆς μορφῆς καὶ λύσεως ἀναντιρρήτου.

ΥΠΟ

ΑΘΑΝ. ΠΕΤΡΙΔΟΥ, Σχολάρχου Πειραιῶς.

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἰδὲ φύλλον «Φύσεως» ὑπ'ἀρ. 35)

Ἐκ πάντων τῶν εἰρημένων συνάγεται τὸ ἐπιστημονικὸν πόρισμα, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ἐπιστήμη ἀδυνατεῖ, πρός γε τὸ παρόν, ὅπως ἐπενέγκῃ λύσιν τῶν ἀνωτέρω θεωρημάτων ἐπαρκῆ εἰς διαυγῆ διάνοιαν, ἐν ἐπιστημονικαῖς ἐρεύναις ἐξωκειωμένην· ὥστε αὖθις ἀναγεννῶνται δύο διάφορα καὶ μέγιστα διὰ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα, τὸ εἰς τοιαύτας θεωρίας κυλινδούμενόν, ζητήματα· α'. ἕως πότε ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια καραδοκοῦσα τὴν λύσιν, μενεῖ ἐν στασιμότητι; πόσοι αἰῶνες παρελεύσονται, ἕως ἂν ἐπέλθῃ τοιαύτη ἢ τοιαύτη λύσις;

β'. Ἀρά γε θὰ ἐπέλθῃ λύσις πραγματική, συνᾴδουσα ταῖς ὀρθαῖς ἀρχαῖς τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης; ἢ θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν αὐτὸν κύκλον τῆς διαιωνίσεως, ὅτε ἡ διάνοια ἀνυπόμονος ἤδη καταστᾶσα διὰ τὴν εἰς τὰ αὐτὰ ἐπάνοδον, ὁρμήσει πρὸς ἀνεύρεσιν διεξόδου ἐκκναποιούσης αὐτὴν ὅπως δήποτε;

Βεβαίως δυοῖν θάτερον συμβήσεται φύσει καὶ θέσει ἀναπόφευκτον.

Ἀντὶ τοῦ νὰ ἐμβυθισθῇ εἰς τὸ χάος των αἰώνων, καραδοκοῦσα ἀμφιβόλους λύσεις, ἡ διάνοια τραπήσεται τὴν μᾶλλον τῇ φύσει αὐτῆς ἐγγίζουσαν πορείαν, ἀπαύγασμα οὖσαν τῇ ἐξόχῳ αὐτῆς διανοητικῇ διαπλάσει, «τῷ λόγῳ», ὅστις ὁδηγήσει αὐτὴν κατ' εὐθεῖαν μαθηματικὴν γραμμὴν πρὸς τὸ μέρος, ἔνθα ἔστησε τὴν ἕδραν αὐτῆς ἡ καλλίμορφος καὶ ἐπέραστος ἀλήθεια, ἡ θέα ἐκείνη, ᾗ πάντες οἱ ἀληθεῖς ἐπιστήμονες προσφέρουσι λατρείαν ἀκραιφνῆ διὰ πάντων των αἰώνων ἕως συντελείας κόσμου, οὗ τελικὸς σκοπός ἐστιν ἡ ὡς οἷόν τε εὕρεσις αὐτῆς. Ταύτην ἐλάτρευσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀνεγείραντες αὐτῇ τὸ ἐν Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν θαῦμα τῶν αἰώνων, τοῦ Παρθενῶνα. Ταύτην οἱ Ἕλληνες τοῦ Μεσαιῶνος, ἀνεγείραντες αὐτῇ ἐπίσης ἐν Βυζαντίῳ θαῦμα τῶν αἰώνων ἐν ἐναργεστέρᾳ ὀνομασίᾳ «Ἁγίᾳ Σοφίᾳ», ὅπερ θεωρητέον ἐπεξήγησις τοῦ παναρχαίου *Αθηνᾶ*. Ταύτῃ λατρείαν σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης προσοίσει ἐν τῷ μέλλοντι διὰ τῆς πολλαπλότητος τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῷ ὄρῳ «*ὑπάτου λόγου* =*ἄκρου ἀγαθοῦ, ἄκρου καλοῦ, ἄκρου ἀληθοῦς*». Τοῦ τρισμεγίστου τριαδικοῦ τύπου τῆς φιλοσοφούσης διανοίας.

Αἰρομένη εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο ὕψος ἡ μεμορφωμένη ἐν ἐπιστημονικαῖς ἐρεύναις ἀληθέσιν ἀνθρωπίνη διάνοια καὶ ἀνευροῦσα τὸ ἄπειρον κέντρον, ἐξ οὗ προῆλθεν ὡς ἀκτὶς ἀπείρου φωτὸς ἐν τῷ σύμπαντι ἐπεκτεινομένου, φύσει καὶ θέσει ἐπιδίδοται ἐν πνευματικῷ Συστήματι τῆς Φιλοσοφίας, ἀπολακτίζουσα τὰς τῶν ὑλιστῶν θεωρίας καὶ ἀρχάς, αἵτινες κατ' οὐδὲν μετήλλαξαν ἀπὸ Δημοκρίτου, Ἀριστοδήμου τοῦ μικροῦ ἐπικαλουμένου, Ἀριστίππου καὶ λοιπῶν ἕως τῶν νεωτέρων Βύχνερ, Χούξλεϋ καὶ τῶν ἄλλων μεταγενεστέρων, μηδὲν προσθεμένων ἐπιχειρημα μὴ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἁπαντῶν, σὺν τῇ διαφορᾷ, τοῦτο ὅτι ἐν ἄλλῃ φράσει καὶ γλώσσῃ παρ' ἐκείνοις ἦν διατετυπωμένον.

Ὥςπερ ὁ μαγνήτης ἐς ᾀεὶ πρὸς τὸν πόλον, οὕτω καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου στραφήσεται ᾀείποτε πρὸς τὸν πνευματικὸν κόσμον, οὗτινος πηγὴ καὶ κέντρον ὁ ἄπειρος λόγος, ὁ τὰς αἰωνίους ἀρχὰς καὶ νόμους τῶν νοερῶν κινήσεων καὶ ἐνεργειῶν ἐγχαράξας τῷ ἀνθρωπίνῳ λόγῳ. Ἐκ τῆς ὕλης λόγος καὶ νόμοι αὐτοῦ οὐ παράγονται διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἡ ὕλη στερεῖται λόγου, στερεῖται πνεύματος· ὅθεν οὐ δύναται, πᾶν ὅ,τι αὕτη οὐκ ἔχει, παντὸς οὐτινος στερεῖται αὕτη δωρήσασθαι ἑτέρῳ· καὶ ἐνταῦθα ἡ ἀρχὴ «*ὅμοιον τίκτει ὅμοιον*» ἁρμοδία ἐπιφαίνεται ἐν ὑλικοῖς, οὐχὶ δ' ἐν πνευματικοῖς ὅροις ὑπάρξεως. Ἂν δ' ἡ ὕλη ὑπόκειται νόμοις τισίν, ἑτέρας ὅλως φύσεως δύναμις ὑπέταξεν αὐτὴν κινουμένην κατ' αὐτοὺς καὶ διαφόρους μορφὰς καὶ σχήματα λαμβάνουσαν ὑπὸ διεύθυνσιν καὶ σχεδιαγράφησιν ἑτέρου ἐκτὸς αὐτῆς κειμένου, «*τοῦ ἀπείρου λόγου*», τοῦ ἐν πεπερασμένῳ μέτρῳ διατυπώσαντος ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ «τὴν τρίμορφον ὑπόστασιν» *τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ*, ἅπερ ἐπιδιώκει ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα σχετικῶς καθ' ἅπαντα τὸν χῶρον τοῦ ἐπιστητοῦ, ὥστ' ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπικρατήσῃ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ πνευματικὴ Φιλοσοφία, ἥτις ἔσται ἡ μόνη ἀληθὴς Φιλοσοφία τῶν αἰώνων ἐφ'ἅπαντα τὰ ἔθνη τῆς Γῆς ἐπιχέουσα τὸ ἄπλετον αὐτῆς φῶς, ὑφ' ὃ ἡ εὐημερία συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος ἐπιτευχθήσεται καὶ ἡ ἀδελφοποιία τῶν ἐθνῶν οὕτω πραγματοποιηθήσεται· οὐδ' ὄνειραν ἔσται τινῶν φιλοσοφούντων μόνον. Τὸ σύστημα τῶν ὑλιστῶν ἀπάγει τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ γραμμῆς τεινούσης πρὸς τοιοῦτον σκοπόν· ὁ ὑλιστὴς τὴν ἑαυτοῦ μόνον εὐμερίαν καὶ εὐτυχίαν ἐπιδιώκων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἀδιαφορεῖ περὶ τῶν ἄλλων· οὐ μέλει αὐτῷ ἂν κακοδαιμονῇ ἡ ἀνθρωπότης, πολλάκις δὲ καὶ αὐτοὶ αὐτοῦ εἰ οἰκεῖοι. Ἐπειδὴ οἱ νόμοι τοῦ ἀγαθοῦ, οὗ ἡ πρᾶξις ἀρετὴ καλεῖται, παρ' αὐτῷ οὐδὲν ἰσχύουσιν, ὡς μὴ ὑπάρχοντες ἐν τῇ ὑλικῇ φύσει, ἧς ἔνθερμον ὑπαδὸν ἑαυτὸν θεωρεῖ· πᾶν δὲ τὸ μὴ ὑπάρχον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν ὑλιστῶν ἀπορρίπτεται, ὡς ἄχρηστον καὶ ὡς μορμολύκειον θεωρούμενον, κατάλληλον δι' ἀσθενεῖς διανοίας, αἵτινες ὑπὸ δειλίας κινούμεναι καταφεύγουσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοιούτων ἀναπλασμάτων τῆς φαντασίας, οὐδόλως συντελούντων εἰς κραταίωσιν τῶν φυσικῶν δεσμῶν, τῶν ἀποτελούντων τὴν σύστασιν οἰκογενειῶν, καὶ κοινωνιῶν· μήπως οἱ τοιοῦτοι φυσικοὶ δεσμοὶ δὲν ἐπικρατοῦσι παρὰ μελίσσαις, μύρμηξι, κάστορσι, γερανοῖς καὶ λοιποῖς ζῴοις; Τοιαῦται σαθραὶ ἀρχαὶ ὅλως τὸ ἐνάντιον παρ'ἀνθρώποις ἐπιφέρουσι λέοντας, τίγρεις, ὑαίνας τὰ ἄτομα ἀποκαθιστῶσαι· τὰ δὲ κοινωνίας ἀγέλας βονάσων τῆς Ἀμερικῆς, λύκων πεινώντων τῆς Ρωσσίας κλπ. Παραλείποντες τὰς κακὰς συνεπείας τοῦ συστήματος τῶν ὑλιστῶν, ἀφορῶμεν εἰς ἐπιστημονικὰς λύσεις. Μήπως τοὐλάχιστον ἓν ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐπὶ τοῦ τάπητος τεθέντων ζητημάτων κατώρθωσαν οἱ ὑλισταί, ὅπως ἐπιλύσωσιν ἐν ἐπιστημονικῇ ἐνεργείᾳ (intuition spontana); οὐδόλως. Τὸ μόνον αὐτοῖς καταφύγιόν εἰσιν αἱ ἐπ' αἰῶνας ἀναβολαὶ τῶν λύσεων καὶ αἱ καραδοκίαι νέων ἐφευρέσεων καὶ ἀνακαλύψεων, ὡς νὰ μὴ ἐγέννων αὗται ἄλλας πάλιν ἀπορίας καὶ ἀμφιβολίας, καὶ νὰ μὴ προεκάλουν νέας ἀποδείξεων ἐκζητήσεις καὶ ἐρεύνας ἐπ' ἄπειρον δεικνυμένας· ὥστε ποῦ τὸ τέλος τῶν θεωριῶν τούτων; καὶ ποία ἡ παρήγορος ἀνάπαυλα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος; ᾀείποτε τοῦτο κατεδικάσθη, ὡς ὁ Σίσυφος, νὰ κυλίῃ τὸν λίθον τῆς ἀπιστίας καὶ ἀμφιβολίας; ποῖον τὸ τέρμα των ἐπιστημονικῶν ἀγώνων τούτων; *γῆν ὁρῶμεν* ἔλεγον οἱ πάλαι εἰς τὸ τέρμα τῶν ἀγώνων καὶ τῶν κινδύνων· ἀλλ' ἡμεῖς ἐν τῷ συστήματι τοῦ ὑλισμοῦ τοὐναντίον δυνάμεθα ἐπιφωνῆσαι «*γῆν οὐχ ὁρῶμεν*», ὅσῳ καὶ ἂν βαδίσωμεν, ὅσῳ καὶ ἂν ἐρευνήσωμεν· ποῦ καταντήσωμεν; οὐκ οἴδαμεν· κινούμεθα ᾀείποτε ἐν τῇ σκοτίᾳ τῆς παντοτεινῆς δυσπιστίας καὶ ἀμφιβολίας.

Ἐξετάσωμεν τώρα καὶ τὸ σύστημα τοῦ πνευματισμοῦ ποῦ ἄγει.

Εἰς πᾶν τοὐναντίον· ἐν πρώτοις θέτει τέρμα εἰς τὰς ἀμφιβολίας καὶ δυσπιστίας.

Β'. λύει ἐπαρκῶς καὶ τὰ ἑπτὰ θεωρήματα, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡμελήσαμεν ἀρκετά.

Γ'. Παρήγορον ἀνάπαυλαν χορηγεῖ τῷ ἀνθρωπίνῳ πνεύματι, ὑποδεικνύον τὸ κέντρον τῆς γνώσεως, ἐξ οὗ πᾶν στοιχεῖον αὐτῆς μορφοῦται, καὶ πᾶσα πρόοδος λαμβάνει ὥθησιν πρὸς περαιτέρω ἐξακρίβωσιν καὶ συνεπῶς ὑποβοήθειαν πρὸς ὅσον οἷόν τε σχετικῶς ἐντελῆ αὐτῆς κατανόησιν.

Ἰδίᾳ δὲ ὁ πνευματισμὸς λύει τὰ ἑξῆς δύο τρισμέγιστα τῶν προβλημάτων.

Α'. Τὸ σχεδιάγραμμα τοῦ σύμπαντος, ὅπερ ὑποδεικνύει μέγαν ἀρχιτέκτονα νοῦν, ποικίλα σχήματα, μορφὰς καὶ εἴδη ὀργανικῶν ὄντων, διατυποῦντα καὶ νοερῶς συλλαμβάνοντα καὶ διαμορφοῦντα ἐν τῇ φύσει βιαζομένῃ εἰς πραγματικότητα καὶ εἰς ἀποκατάστασιν ὑπάρξεως πραγματικῆς προαγομένῃ.

Β'. Τὸ ἀνεξάρτητον τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις καὶ πνευματικὰς σχέσεις ἤτο συνεπῶς τὸ αὐτὸ γινώσκειν ἑαυτό· βαθμὸς ὕπατος τοῦ ἐκ τῆς ὕλης ἀποχωρισμοῦ αὐτοῦ· βαθμὸς ἐξαίσιος, βαθμὸς θαυμάσιος νοητικότητος· βαθμὸς προσεγγίζων τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα καὶ προάγον εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ κοιτίδα, τὴν πρώτην ῥίζαν, ἐξ ἧς ἀνέφυσαν τὰ λογικὰ στοιχεῖα, τὰ ἐπικεχυμένα ἐν τῇ φύσει, ἵνα κατὰ τὸν θεῖον Πλάτωνα εἴπωμεν.

«Δι' οὐδενὸς ἄλλου συστήματος φιλοσοφικοῦ τὰ τοιαῦτα ζητήματα λύονται, ὅσον διὰ τοῦ πνευματικοῦ ἢ ἰδανικοῦ ἐπαρκῶς· ἐμοὶ δὲ πεφίληται, Πλάτων, ὁ ὕπατος τοῦ συστήματος τούτου καὶ ἀνέφικτος καθηγητής· ὁ ὕπατος τῶν φιλοσόφων καθ' ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, ὡς ὁ Ὅμηρος τῶν ποιητῶν τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους».

Λέγων ταῦτα δὲν ἐννοῶ ἐμαυτὸν ἄλλον Πλήθωνα, θέλοντα ὡς ἐν Μισθρᾷ ἄλλοτε τὴν Πλατωνικὴν φιλοσοφίαν ἀνανεῶσαι καὶ ζωογονῆσαι· οὐ χρῄζει τοιαύτης ὑψιπέτις τοσοῦτον, *ὅσον οὐδ'* ὁ Ἔγελος, ὁ τῆς Γερμανίας Πλάτων, ἐδυνήθη νὰ μετεωρισθῇ εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος· ἡ Πλατωνικὴ φιλοσοφία καλεῖ τοὺς Ἑλληνόπαιδας, τοὺς ἐπαίοντας φιλοσοφικῶν ἀρχῶν καὶ ἐξάρσεων ἐπιστημονικῶν, ὅπως ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον αὐτῶν, ὡς ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος τὰ ποιήματα του ὁμήρου, αὐτοὶ ἔχωσι τὰ ἀθάνατα συγγράμματα τοῦ Πλάτωνος, τὰ δυνάμενα καὶ αὐτὰ τὰ κάλλη τὰ οὐράνια τῶν θεῶν νὰ παραστήσωσιν οὕτω ζωηρῶς καὶ ἐπὶ τοσοῦτον γλαφυρῶς, ὥστ' ἐξαναγκασθῆναι τὸν μέγιστον ζηλότυπον των Ῥωμαίων σοφῶν, Κικέρωνα, ἀναφωνῆσαι περὶ τοῦ Πλατωνικοῦ ὕφους (le style) «lingua deorun», γλῶσσα τῶν θεῶν· ἐὰν ὁ Ζεὺς ἐν τῇ γῇ κατήρχετο ἐκ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῖς ἀνθρώποις παντοίων ἐθνῶν συναναστρέφετο οὐδεμίαν γλῶσσαν ἑτέραν θὰ μετεχειρίζετο ἢ τὴν ἑλληνικὴν τοῦ Πλάτωνος.

Τοιαύτην προτίμησιν καὶ ὁ Ἰησοῦς διὰ τῶν Εὐαγγελιστῶν αὐτοῦ παρέχῳρησε τῇ Ἑλληνίδι, ὥστε τὴν παγκόσμιον ἐπιστημονικὴν γλῶσσαν ποτ' ἀποβῆναι καὶ τοῦτο σήμερον πολλοὶ τῶν σημαινόντων ἐπιστημόνων οὐ μόνον πρεσβεύουσιν, ἀλλὰ καὶ διακηρύττουσιν ἔν τε Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ διὰ διαφόρων ὀργάνων τοῦ τύπου.

Τοῦτο δὲ γενήσεται ἐν ἀπωτέρῳ μέλλοντι, διότι οὐδεμία τῶν ἀνθρωπίνων γλωσσῶν, ὅσον ἡ ἑλληνική, δύναται τὰς παντοίας ἐπιστημονικὰς συλλήψεις τοῦ πνεύματος ἀκριβῶς καὶ ἐντελῶς νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὰς ὄψεις τῶν ἐπιστημόνων σύμπαντος τοῦ πεφωτισμένου κόσμου, Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς. Παγκόσμιος ἐπιστημονικὴ γλῶσσα, ἡ ἑλληνικὴ ἔσται, ὅπως καὶ φιλοσοφία πλατωνικὴ ἤτοι ἡ πνευματική.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΘΑΝΟΝΤΑ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΟΙΗΤΗΝ

ΑΧΙΛΛΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΝ

Ζωγράφε 'ποῦ ζωγράφησες
τὰ δοξασμένα χρόνια,
Πῶς τὸ κοντύλι τ' ἄφησες;
Μὴν ἤρθες σὲ διχόνοια;
Μὴν ἐκουράσθης καὶ ποθεῖς
Σ' ὀνείρατα ν' ἀναπαυθῇς;

Ἀηδόνι 'ποῦ 'κελάδησες
γλυκὰ τὸν ἐρωτά σου,
Γιὰ μιὰ στιγμὴ πῶς 'μάδησες
κ' ἐχάθηκ' ἡ λαλιά σου;
Μήπως χειμώνας, παγωνιὰ
σ' ἐπλάκωσαν καὶ σκοτεινιά;

Λουλούδι πῶς 'λυγίσθηκες;
Τὸ μύρο πῶς δὲν χύνεις;
Ἀστέρι πῶς 'σκοτίσθηκες
καὶ λυπημένο σβύνεις;
Ἐφύσησε κακὸς βορηᾶς
μὲ μαῦρο σκότος συννεφιᾶς;

Δὲν εἶναι ψέμμα! Τὶ πικρὸ
φαρμάκ' εἶν' ἡ ἀλήθεια,
Ὅταν μᾶς δείχνῃ 'να νεκρὸ
μὲ παγωμένα στήθεια
καὶ μὲ μοιρολογοῦ σκοπὸ
τὸ μνῆμ' ἀκόμη τὸ νωπό!

Πάει ὁ ζωγράφος, τὸ πουλί,
τ' ἀστέρι, τὸ λουλούδι,
καὶ τὸ κοντύλι, τὸ κλαρί,
ἡ λάμψη, τὸ τραγούδι,
ὠρφάνεψαν.... Τὸν ποιητὴ
Τὸ μνῆμα τώρα τὸν κρατεῖ.

Τῇ 28 Ἰανουαρίου 1895. Χρῆστος Βαρλέντης.

2 C. FAURE ET H. DE GRAFFIGNY 2

ΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ

ΕΝΟΣ ΡΩΣΣΟΥ ΣΟΦΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Πρότασις γάμου καὶ ὁμιλία περὶ Σελήνης.

(Συνέχεια, ἰδὲ προηγούμενον φύλλον).

— Δὲν μοὶ εἶπες, εἶπεν, ἀποτεινόμενος εἰς τὴν Σελήνην μὲ ὕφος βαρύ, ὅτι ὁ κύριος καλεῖται Φλαμμερμόν; ἄλλως τε τί θέλει ἐδῶ;

Καὶ ὁ γέρων ἠγέρθη, ὡς νὰ τῷ ἔλεγεν: «Ἐὰν δὲν εἶσαι ἐκ τοῦ κύκλου τῶν σοφῶν, φύγε ἀπ'ἐδῶ».

Ὁ Γοντρὰν ἐξέφρασεν ἀφ' ἑτέρου τὴν μεγίστην αὐτοῦ ἔκπληξιν ἐπὶ τοῖς γενομένοις.

—Ναί, πάτερ, ὑπέλαβεν ἡ νεᾶνις, ἀπευθύνουσαν ἐν ταὐτῷ βλέμμα πλῆρες θελγήτρων καὶ ἑτοιμότητος πρὸς τὸν νέον, ὁ κόμης ἀνήκει ὄντως εἰς τὸν κύκλον τῶν σοφῶν, μὲ ἀγαπᾷ καὶ ἔρχεται, ὡς σᾶς εἶπον ἤδη, νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρά μου. Ἐκτὸς, τοῦ ὅτι εἶναι καὶ διπλωμάτης, ἠκολούθει παιδόθεν τὴν ἀστρονομίαν, χημείαν, φυσικήν, καί. . .

Ὁ Φλαμμερμὸν προσέβλεψε τὴν νεάνιδα μὲ ὕφος πλῆρες ἀπορίας. Ὁ δὲ γέρων συνερχόμενος, ἐπλησίασε τὸν νέον ὅλως μεταβεβλημένος.

—Καλῶς ὁρίσατε, Κύριε,τῷ λέγει, καθήσατε· ἐν ᾧ ταὐτοχρόνως καὶ αὐτὸς ἐλάμβανε κάθισμα πλησίον αὐτοῦ.

Ἡ δὲ Σελήνη τοποθετουμένη ἐπιτηδείως ὄπισθεν τοῦ Γοντράν, τῷ εἶπε·

— Μὴ φοβεῖσθε, ἀφήσατε τὸν πατέρα μου νὰ ὁμιλῇ καὶ ἔχετε πεποίθησιν εἰς ἐμέ.

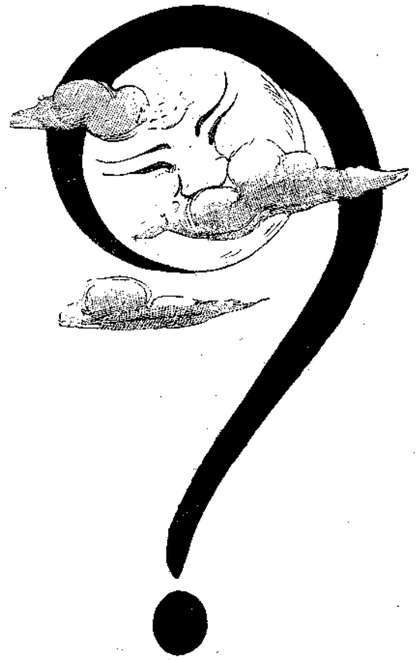

Τί φρονεῖτε περὶ τῆς σελήνης ;

Ὁ κόμης ἤρξατο τότε νὰ λαμβάνῃ θάρρος καὶ στηρίξας τοὺς ὤμους αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ καθίσματος ἀνέμενε τὴν ἀκατανόητον δι' αὐτὸν ἔφοδον.

— Εἶσθε συγγενὴς τοῦ συγγραφέως τῶν «Οὐρανίων σωμάτων» ; ἠρώτησεν ὁ Ὀσιπώφ.

— Βεβαίως, ἀπήντησεν οὗτος.

Εὐχαριστηθεὶς ὁ γέρων ἐκ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης, ἐπλησίασε τὸ κάθισμά του πρὸς αὐτόν.

— Τότε θὰ εἶσθε μεμυημένος εἰς τὰς θεωρίας τοῦ σοφοῦ ἀνδρός, ὅστις συνεκίνησε τὸν κόσμον ὅλον.

— Μεμυημένος πολύ, ὄχι, ἀπήντησε μετριοπαθῶς ὁ Γοντράν, φοβούμενος μὴ ἐκτεθῇ ὑπὲρ τὸ δέον, ἀλλὰ τοὐλάχιστον εὑρίσκομαι εἰς τὰς σκέψεις τοῦ σοφοῦ ἐπιστήμονος.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Ὀσιπὼφ ἔλαμψεν ἐκ χαρᾶς. Καὶ ἐν ᾧ ὁ Γοντρὰν προσεπάθει νὰ εὐχαριστήσῃ διὰ προσπεποιημένων ἐπιδείξεων τὸν μέλλοντα πενθερόν του, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν.

— Νὰ μὲ πάρῃ ὁ διάβολος, ἐὰν ἐννοῶ τίποτε ἐκ τῶν γνώσεων τοῦ σοφοῦ συνωνύμου μου.

Τότε ὁ γέρων τρίβων τὰς χεῖράς του.

— Λοιπόν, κύριε κόμη, τῷ λέγει, τί προσωπικῶς φρονεῖτε περὶ τῆς σελήνης ;

Ὁ κόμης ἔμεινε κεχηνὼς καὶ ὁ γέρων ὑπέλαβε·

— Δηλαδή, φρονεῖτε, ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν ἀστρονόμων, ὅτι ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ ἀτμόσφαιρα καὶ οὐδὲν φαίνεται κινούμενον, ὅτι ὁ δορυφόρος ἡμῶν οὗτος εἶναι ἄστρον νεκρόν, ἐστερημένον ζωῆς, ζωϊκῆς καὶ φυτικῆς ;

— Βεβαίως δεν ἀξιῶ, ὅτι δὲν δύναμαι τίποτε νὰ βεβαιώσω, ἀπήντησεν ὁ Γοντράν, φοβούμενος μὴ ἐκτεθῇ, ἐν τούτοις ἡ στοιχειώδης λογικὴ καὶ ἡ κοινοτάτη κριτικὴ ἄγουσιν ἡμᾶς νὰ σκεφθῶμεν. . .

— . .ὅτι ἡ σελήνη εἶναι ἡ κατοικία κατοίκων οἱωνδήποτε, καὶ ἔχετε δίκαιον, προσέθηκεν ὁ Ὀσιπώφ, ὅστις ἐνόμισε ὅτε μαντεύει τὰς σκέψεις τοῦ νεανίου.

Καὶ ἐξηκολούθησε·

—Τὸ ἔβλεπον ἐκ τῶν γραφομένων του. Ὥστε διατελεῖτεν μέλος τῆς θεωρίας τῆς πλειονότητος τῶν κατῳκημένων κόσμω;

— Ἡ γνώμη αὕτη ἀπορρέει ἐκ τῶν αἰσθημάτων μου, ἀπήντησεν ὁ Φλαμμερμόν, ὅστις πρώτην φορὰν ἤκουε περὶ τῆς θεωρίας ταύτης, καὶ ἧς τὴν κατάφασιν ἡ Σελήνη τῷ εἶχε συρίξει εἰς τὸ οὖς.

Ὁ Ὀσιπὼφ ἐγερθεὶς καὶ ἀφῃρημένος εἰς τὰς σκέψεις του ἔκαμε βήματά τινα κατὰ μῆκος τῆς αἰθούσης.

Καὶ εἶτα σταματῶν πρὸ τοῦ Φλαμμερμόν.

—Ἡ θυγάτηρ μου εἶχε δίκαιον, φίλε μου, λέγουσά μοι ὅτι ἀποτελεῖτε μέρος τοῦ κύκλου μας.Τὸ βλέπω ἤδη, εἶσθε ἐραστὴς τῶν μεγαλείων τῆς φύσεως καὶ εἶμαι εὐτυχὴς ὅτι βλέπω ὑμᾶς θεωροῦντα ἐπίσης τὴν σελήνην ὡς ἐπαρχίαν τῆς γῆς. . . Τὸ κατ' ἐμὲ, διακηρύττω ὑψηλοφώνως, ὅτι ἡ σελήνη θὰ γείνῃ τάχιον ἢ βράδιον μία ἐκ τῶν οὐρανίων ἀποικιῶν μας.

— Ἀλλά. . .διέκοψεν ὁ Γοντράν.

— Ἴσως θέλετε νὰ εἴπητε, ὑπέλαβεν ὁ Ὀσιπώφ, ὅτι τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἡμῶν μετ'ἐκείνης εἰσὶν ἀνέφικτα, διὰ νὰ περάσωμεν κενὸν ἑκατοντάδος χιλιάδων λευγῶν !

— Ναί, εἶναι ἀληθές, εἶπεν ὁ νέος, προσποιούμενος ὅσον ἐδύνατο σοβαρὰν στάσιν.

— Ἔπειτα θὰ σκέπτεσθε βεβαίως, ὅτι ἡ μέλλουσα αὕτη ἀποικία μας εἶναι διαμονὴ φρικώδης καὶ θλιβερά, διότι διὰ τῶν τηλεσκοπίων μόνον βράχους βλέπομεν καὶ ἀπόλυτον ἡσυχίαν καὶ ἔκτασιν ἐπὶ 354 ὥρας φωτιζομένην ὑπὸ τοῦ ἡλίου, οὐτινος τὴν θερμότητα οὐδὲν νέφος ἔρχεται νὰ διακόψῃ.

Ὁ κόμης Φλαμμερμὸν ἤκουεν ἐντελῶς ἀκίνητος, ἐπὶ τῷ φόβῳ, μήτοι ἡ ἐλαχίστη κίνησις ἐκληφθῇ ὡς ἀντίρρησις τῶν τόσον αὐτῷ πολυτίμων τούτων θεωριῶν.

— Ὁ Ὀσιπὼφ ἐξηκολούθησε·

— Νομίζω, ὅμως, ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν ἀστρονόμων καὶ κοσμογράφων, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραδεχόμεθα, ὅ,τι τὰ ἔτι ἀτελῆ ἡμῶν τηλεσκόπια δεικνύουσιν ἡμῖν. Διότι τῇ ἀληθείᾳ, τί ὁρῶμεν διὰ τοῦ τελειοτάτου τηλεσκοπίου μας ; Ὅ,τι θὰ ἐβλέπομεν, ἐὰν εὑρισκόμεθα ἐν ἀεροστάτῳ ἑκατὸν λεύγας ἄνωθι αὐτοῦ. Οὕτως αἱ πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου, ἐν παραδείγματι, ἐὰν εὑρίσκοντο ἐπὶ τῆς σελήνης, θὰ ἦσαν ἐντελῶς ἀόρατοι ἡμῖν. Καὶ ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἔρχονται καὶ σᾶς λέγουν, ὅτι ἡ σελήνη εἶναι ἄστρον νεκρόν,ἀκατοίκητον, διότι δὲν διακρίνομεν πόλεις, κατοίκους, φυτὰ καὶ ζῷα! οἱ ἀμαθεῖς !

Ἡ σελήνη εἶναι ὠοειδής.

— Εἶναι ἀληθές, ἐν τούτοις, ὑπέλαβεν ὁ διπλωμάτης ..

—Σᾶς ἐννοῶ, διέκοψεν ὁ Ὀσιπώφ,θὰ μοὶ εἴπητε, ὅτι ἐὰν ἡ σελήνη κατοικεῖται,οἱ κάτοικοι οὗτοι θὰ διαφέρωσιν ἡμῶν, ἀφοῦ ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει ἀτμόσφαιρα, νέφη, ὕδωρ, καὶ ὅτι ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν ἐκεῖ,ἐάν ποτε μετεβαίνομεν.

Ὁ Γοντρὰν ἔμελλε ν' ἀπαντήσῃ, ὅτε ἡ Σελήνη ἐλκύσασα τὴν ῥεδεγκότα του τῷ ἐπέβαλε σιωπήν.

— Εἰς τοῦτο, ἐξηκολούθησεν ὁ γέρων σοφός, θ' ἀπαντήσω μετὰ τοῦ Χάνσεν, ὅτι ἡ σελήνη εἶναι ὠοειδής, ἧς ἡ λεπτὴ προεξοχὴ βλέπει πρὸς τὴν γῆν,καὶ ἧς τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος εὑρίσκεται ἑξήκοντα χιλιόμετρα ἀπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ κεντρικοῦ σημείου τοῦ ἡμισφαιρίου, ὅπερ διατελεῖ ἡμῖν ἄγνωστον. Συνεπῶς ἐὰν ὑπάρχῃ ἀτμόσφαιρα καὶ ῥευστὰ ἐν τῷ ἡμετέρῳ δορυφόρῳ, ὡς εἶμαι πεπεισμένος,ταῦτα φυσικῶς θὰ ἀπεσύρθησαν πρὸς τὸ ἕτερον ἡμισφαίριον,μὴ δυνάμενα φυσικῶς νὰ μένωσιν ἐπὶ πολὺ εἰς τὸ ὑφ' ἡμῶν ὁρώμενον, συνεπείᾳ τῆς ἕλξεως τῆς γῆς καὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ κέντρου τούτου τῆς βαρύτητος.

Ἐνταῦθα ὁ Ὀσιπὼφ ἔστη παρατηρῶν ὑπερηφάνως τὸν νεανίαν, ὅστις ἀπήντησε.

— Καλῶς τὰ εἴπετε ! τὰ συμπεράσματά σας εἶναι ὀρθά, κύριε καθηγητὰ, καὶ ἐγὼ πάντοτε ἐσκέφθην παρὰ τὴν γενικὴν πεποίθησιν,ὅτι θὰ ὑπάρχωσι κάτοικοι εἰς τὴν σελήνην καὶ ὅτι ὁ γήϊνος ἄνθρωπος κάλλιστα θὰ ἐδύνατο νὰ ἐγκλιματισθῇ ἐκεῖ. Πλὴν, ἐπειδὴ οὐδεὶς δύναται νὰ δοκιμάσῃ νὰ μεταβῇ . ...

— Πῶς τὸ γνωρίζετε; ἀνεφώνησεν ὁ κ. Ὀσιπὼφ, σταυρόνων τὰς χεῖρας καὶ ῥίπτων βλέμμα ὕποπτον ἐπὶ τοῦ νεανίου. Σᾶς ἐκπλήσσει ἡ ἀπόστασις ; Ὡραία ἀντίρρησις ! 96 χιλιάδες λευγῶν μᾶς διαχωρίζουσιν ἀπὸ τῆς σελήνης μόνον. Δηλαδὴ μηδαμινὴ σύγκρισις πρὸς τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἑκατομμυρίων λευγῶν τῆς τροχιᾶς τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος ! ἢ μήπως σᾶς πτοεῖ τὸ μέσον τῆς διαβάσεως τῶν 96 χιλιάδ. τούτων λευγῶν ; Πλὴν, συλλογισθῆτε ὀλίγον, ὅτι ἡ γήϊνος ἀνθρωπότης εἶναι ἔτι νήπιον ἐπὶ τῆς σφαίρας καὶ, ἂν λάβητε ὑπ'ὄψιν τὴν κλίμακα τῆς προόδου της,θὰ παραδεχθῆτε, ὅτι μίαν ἡμέραν ἥ τε ἐπιστήμη καὶ ἡ βιομηχανία θὰ προικίσωσι τοὺς ἀπογόνους ἡμῶν διὰ τῆς μεθόδου, ἥτις θὰ μεταφέρῃ αὐτοὺς ὄχι μόνον εἰς τὴν σελήνην, ἥτις μετ' οὐ πολὺ θὰ πληρωθῇ ἀπὸ μετοίκους—ἀλλὰ καὶ εἰς ἁπάσας τὰς χώρας τοῦ ἡλιακοῦ ἡμῶν συστήματος.

Ὁ γέρων ἐν πλήρει ἐνθουσιασμῷ, ὄρθιος πρὸ τοῦ Γοντράν, συγκεχυμένος, ὡμίλει μετὰ φωνῆς ἠχούσης καὶ ὡς ἐμπεπνευσμένος·

—Καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη, προσέθηκε, θ' ἀνατείλῃ ἴσως ταχύτερον, ἀφ' ὅσον ἐλπίζεται.

Ὁ κόμης Φλαμμερμόν, ὅστις μετ' εὐλαβείας ἤκουε τὰς διηγήσεις ταύτας, μόλις εἶδεν ὅτι ὁ Ὀσιπὼφ εἶχε σταματήσει, ἠγέρθη ἀμέσως, καὶ μὲ ὕφος σοβαρὸν ἀποτεινόμενος πρὸς αὐτόν.

—Κύριε Ὀσιπώφ,τῷ λέγει, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι αἰσθάνομαι τοιαύτην εὐχαρίστησιν ἀκούων ὑμᾶς ὁμιλοῦντα περὶ τοσούτων σπουδαίων ἀντικειμένων, ὥστε, τῇ ἀληθείᾳ, εἴχον ἐντελῶς λησμονήσει τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς μου, εἶναι δὲ τοῦτο μεγάλη ἔλλειψις ἐθιμοτυπίας, ἥτις μὲ ἀναγκάζει νὰ ζητήσω συγγνώμην παρὰ τῆς δεσποινίδος Σελήνης. . .

Καὶ μετὰ σοβαρότητος ὑποκλινόμενος πρὸ τοῦ γέροντος :

— Κύριε Ὀσιπώφ, τῷ λέγει, ἔχω τὴν τιμήν. . .

Ὁ γέρων ἔτεινε τὴν χεῖρα.

— Γνωρίζω, γνωρίζω, τῷ εἶπεν, ἀλλὰ δυνάμεθα, ἂν θέλετε, νὰ ὁμιλήσωμεν ἰδιαιτέρως, κατόπιν . . . μετὰ τὸ τέϊον, ἂν θέλετε, διότι βεβαίως θὰ μείνετε νὰ λάβητε τὸ τέϊον μεθ' ἡμῶν...

Καὶ χωρὶς ν' ἀναμείνῃ τὴν ἀπάντησιν τοῦ νέου ὁ Μιχαὴλ Ὀσιπὼφ,ἔνευσε τῇ Σελήνῃ, ἥτις ἐγερθεῖσα ἀμέσως ἐξῆλθε καὶ μετ' ὀλίγον εἰσῆλθε φέρουσα τρία κύπελλα ἐκ λεπτῆς πορσελάνης τῆς Ἰαπωνίας πλήρη τεΐου. Προσφέρουσα δὲ ἓν κύπελλον τῷ Φλαμμερμόν.

— Μὴ περιμένετε πλέον, τῷ λέγει σιγηλῶς, μὴ ἀφίνετε τὸν πατέρα μου ν' ἀρχίσῃ νέον ἐκτεταμένον ζήτημα, προχωρῆτε εἰς τὴν πρότασιν.

Κατεστενοχωρημένος ὁ Γοντρὰν ἐσκέφθη ἐπί τινας στιγμάς, ἔπιεν εἶτα ὀλίγον τέϊον καὶ εἶπεν.

— Θεέ μου ! ἀφ' ὅτου τινὲς θεωροῦσι τὴν σελήνην ὡς κατοικήσιμον κόσμον δι' ἀνθρώπους ὁμοίους πρὸς ἡμᾶς, φυσικώτατα ἐγένετο αὕτη ἀντικείμενον ὀνείρων, μελέτης καὶ πόθου. Ἐκεῖνο δέ,ὅπερ μὲ ἐκπλήσσει,εἶναι τὸ διατὶ δὲν ἐσκέφθησαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὰ μυστηριώδη ἐκεῖνα μᾶλλον ἄστρα, τὰ ὁποῖα τοσοῦτον ποιητικῶς σπινθηροβολοῦσιν ἐν τῇ διαυγεστάτῃ νυκτί.

Ὁ Ὀσιπὼφ ἀνετινάχθη ἐπὶ τῆς ἕδρας του, ἡ δὲ Σελήνη ἔδηξε τὰ χείλη.

Ἀφ' ἑτέρου ὁ Γοντρὰν παρετήρει ἀμφοτέρους ζητῶν, νὰ μαντεύσῃ τὸ αἴτιον τῆς ἐκπλήξεώς των.

— Ἐὰν ἐσκέπτεσθε καλῶς, τῷ λέγει τότε ὁ γέρων μὲ ὕφος ὀλίγον εὔνουν, τὰς κολοσσιαίας ἀποστάσεις τὰς διαχωριζούσας, οὐχὶ τοὺς ἀστέρας, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς πλανήτας τοῦ ἡμετέρου συστήματος, θὰ ἐνοῆτε τότε τὴν δυσκολίαν, καὶ ὅτι ὁ πρῶτος σταθμὸς,ὁ μᾶλλον πλησίον ἡμῶν κείμενος, εἶναι ἡ σελήνη, ἥτις περὶ τὴν γῆν μας στρέφεται μόνον ἐν εἰκοσιεπτὰ ἡμέραις καὶ ἡμισείᾳ.

Ὁ κόμης κατησχυμμένος ἔβλεπε πρὸς τὰ κάτω,παρατη-

ρῶν δῆθεν δέρμα ἄρκτου κατακείμενον, ἐν ᾧ ἐν ἑαυτῷ μᾶλλον ἀνεζήτει εὐφυᾶ τινα διέξοδον ἐκ τῆς κακῆς ἐντυπώσεως, ἣν εἶχε προξενήσει ἐκ τῆς προγενεστέρας ἀνοήτου ἐκφράσεώς του.

— Βεβαίως, κ. Ὀσιπώφ, ὑπέλαβε τότε, δὲν ἀγνοῶ παντάπασι τὰς διαχωριζούσας τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ ἀπείρους ἀποστάτεις, οὐδ' αὐτὴ ἡ διάταξις τοῦ σύμπαντος τυγχάνει μοι ἄγνωστος.

Καὶ τείνων ὀλίγον τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, ἵνα ἀντιληφθῇ καλῶς τί ἡ Σελήνη τῷ ἐψιθύριζεν εἰς τὸ οὖς·

— Τίς ἀγνοεῖ, εἶπεν, ὅτι ὁ ἥλιος μένει ἀκίνητος ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ἡμετέρου συστήματος καὶ ὅτι αὐτὸς βαστάζει τοὺς κόσμους ἐπὶ τοῦ δικτύου τῆς ἕλξεώς του ;

Βλέπων δέ, ὅτι ὁ κ. Ὀσιπώφ ἐπιδοκίμαζε τὰ λεγόμενά του, καὶ θέλων ν'ἀπομακρύνῃ ἐντελῶς τὴν κακὴν ἐντύπωσιν, ἣν προγενεστέρως εἶχε κάμει, ἐξηκολούθησεν·

— Οἱ κόσμοι οὗτοι... οἱ κόσμοι οὗτοι. . . εἶνε πρῶτον..

— Εἶναι πρῶτον ; ἠρώτησεν ὁ γέρων.

— Οἱ κόσμοι οὗτοι, ἐπανέλαβεν ὁ Γοντράν, περιμένων τὴν ὄπισθεν βοήθειαν.

Ἀλλ' ἡ Σελήνη ἐσιώπα καὶ ἠναγκάσθη καὶ αὐτὸς νὰ τὴν μιμηθῇ.

Ἐκπλαγεὶς ἐκ τῆς σιωπῆς ταύτης ὁ Ὀσιπὼφ παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὸν νέον, ὅστις διετέλει ἐν ἀμφιβολίᾳ τί νὰ πράξῃ.

— Λοιπόν ; ἠρώτησε μετ' ἀνυπομονησίας, οἱ κόσμοι οὗτοι. . .

Ὁ κόμης ἐσκίρτησε καὶ ἀπεκρίθη, δεικνύων τὴν Σελήνην.

— Συγχωρήσατέ μοι, ἀγαπητέ μοι κ. Ὀσιπώφ, ἀλλὰ βλέπετε, δὲν ἔχω ἐνώπιόν μου τὴν εἰκόνα τῶν οὐρανίων αὐτῶν σωμάτων, τὸ ἄστρον αὐτὸ τῆς ὡραιότητος, ὅπερ φερόμενον πέριξ τοῦ λαμπροῦ ἐπιστημονικοῦ κέντρου ...!

Ἡ νεᾶνις ἐγένετο καταπόρφυρος ἐξ εὐχαριστήσεως καὶ πλησιάσασα ὄπισθεν τοῦ καθίσματος τοῦ πατρός της, ἐστράφη πρὸς τὸν τοῖχον, ὡς ἐξ ἐνστίκτου, καὶ λαμβάνουσα κιμωλίαν, ἐσημείωσε ἐν τῷ μέσῳ μέλανος πίνακος, χρησιμεύοντος διὰ τοὺς ἀλγεβρικοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ γέροντος, περιφέρειαν, ἐφ'ἧς εὐκρινῶς διὰ γραμμάτων ἔγραψε τὴν λέξιν : *Ἥλιος*. Παραπλεύρως εἶτα διέγραψεν ἑτέραν μεγαλειτέραν περιφέρειαν, ἐφ' ἧς ἔγραψεν : *Ἑρμῆς*.

Τότε ἀμέσως ὁ κόμης ἀσφαλῶς πλέον ἀνεφώνησεν, ἀκολουθῶν μετὰ προσοχῆς τὰ ἐπὶ τοῦ πίνακος σημειωθέντα καὶ χωρὶς νὰ παρατηρῆται ὑπὸ τοῦ γέροντος.

— Ὁ πρῶτος ἐκ τῶν κόσμων, οὓς συναντῶμεν ἀναχωροῦντες ἐκ τοῦ ἡλίου, εἶναι ὁ Ἑρμῆς.

— Ὅστις περὶ τὸν ἥλιον στρέφεται εἰς 88 ἡμέρας . . . Μάλιστα, οὕτως ἔχει, προσέθηκεν ὁ κ. Ὀσιπώφ.

Ἡ Σελήνη ἐξηκολούθησε νὰ σημειοῖ ἐπὶ τοῦ πίνακος, ὁ δὲ Γοντρὰν ἐν ἀσφαλείᾳ πλέον ἔχων πρὸ αὐτοῦ τὸν σωτήριον ὁδηγόν, ἐξηκολούθησε.

— Μετὰ τὸν Ἑρμῆν ἔρχεται ἡ Ἀφροδίτη, ἡ νέα ἀδελφὴ τῆς γῆς.

— Τῆς ὁποίας τὸ ἔτος ὑπολογίζεται εἰς 280 ἡμέρας ὄντως καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ ἡλίου εἶναι 26,000,000 λευγῶν, ὡς καλῶς φρονεῖτε... Εἶτα ἔρχεται ἡ γῆ μας, δὲν ἔχει οὕτως ;

— Εἰς 148 ἑκατομμύρια χιλιομέτρ. ἀπόστασιν, προσέθηκεν ὁ Γοντράν, ὅστις εἶχε ἀναγνώσει τοῦτο ἐν μεγάλοις γράμμασιν ἐπὶ τῆς γωνίας τοῦ πίνακος.

— Μετὰ ταύτην, ἔχομεν ;

— Τὸν Ἄρη, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ νέος κόμης, ἀπέχοντα 52 ἑκατομμύρια λευγῶν, καὶ τέλος τὸν . . . Δία . . . τὸν κολοσσόν.

Τὸν ὠνόμασε δὲ οὕτω, διότι εἶχε παρατηρήσει τὴν μεγάλην τροχιάν, ἣν ἡ Σελήνη εἶχε περιγράψει.

Ἡ νεᾶνις ἀνέλαβε τὴν θέσιν της.

— Μάλιστα, ἐπεῖπεν ὁ Ὀσιπὼφ δι' ἠχηρᾶς φωνῆς, ἔχετε δίκαιον, διότι ὁ κολοσσὸς οὗτος περιλαμβάνει 1300 φορὰς ἐν ἑαυτῷ τὴν γῆν μας, ἡ δὲ διάμετρός του δὲν εἶναι ὀλιγωτέρα τῶν 35,000 λευγῶν. Ζεύς ! γιγαντώδης, κόσμος μεγαλοπρεπῶς φερόμενος περὶ τὸν ἄξονά του εἰς δέκα μόνον ὥρας ! Ὁ Ζεύς ! ὅστις περιστοιχίζεται ἀπὸ τέσσαρας δορυφόρους, ἐξ ὧν οἱ δύο εἶναι τόσον μεγάλοι ὡς ὁ πλανήτης Ἑρμῆς !

Ὁ Γοντρὰν ἐνθουσιασμένος διετέλει ἄφωνος καὶ ἀκίνητος, κατὰ πρώτην φορὰν ἀκούων περὶ τοιούτων ἀντικειμένων.

— Μετὰ τὸν Δία, ἐξηκολούθησεν ὁ Ὀσιπώφ, εὑρίσκομεν τὸν Κρόνον τὸν ἔτι γιγαντώδη, ἀπέχοντα 355 ἑκατομμύρια τοῦ ἡλίου καὶ στρεφόμενον περὶ ἑαυτὸν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ δακτυλίων του.

Ἡ νεᾶνις νοήσασα τότε, ὅτι θὰ ἐπεβάλλετο νέον ζήτημα τῷ κόμητι καὶ προβλέπουσα ἀποτυχίαν.

— Αὐτὸς δὲν εἶναι, πάτερ, ἠρώτησεν, οὗτινος τὸ ἡμερολόγιον ἀριθμεῖ δέκα χιλιάδας ἡμερῶν ἰδικῶν μας, ἤτοι 29 ἔτη καὶ τρεῖς μῆνας ;

—Πραγματικῶς, καὶ ἐζήτησε νὰ τὴν φιλήσῃ εἰς τὸ μέτωπον διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀκρίβειαν.

Ἀποτεινόμενος δὲ τῷ κόμητι.

—Καὶ νομίζετε, ὅτι θὰ δώσω τοιοῦτον πολύτιμον ἀστέρα εἰς τὸν τυχόντα ἀμέτοχον τῶν οὐρανίων θαυμασίων; θὰ ἦτο ἔγκλημα, θὰ ἐπροτίμων νὰ μένῃ ἀνύπανδρος.

Ὁ κόμης ἔφριξεν ἐπὶ ταῖς λέξεσι ταύταις.

—Ἄλλως τε, προσέθηκε διὰ μυστηριώδους ὕφους ὁ γέρων, πρὸ ἐτῶν μελετῶ μέγα τι σχέδιον, πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ὁποίου στηρίζομαι εἰς τὴν συνδρομὴν τοῦ μέλλοντος γαμβροῦ μου, διότι θὰ εἶναι οὗτος καὶ υἱός μου, καὶ εἰς μόνον αὐτὸν θὰ δύναμαι νὰ ἔχω ἐμπιστοσύνην.

Ὁ Γοντρὰν τότε συνεκινήθη καὶ σφίγγων τὴν χεῖρα τοῦ γέροντος σοφοῦ.

—Κύριε Ὀσιπώφ, τῷ λέγει, ἔστε πεπεισμένος, ὅτι ἐν ἐμοὶ θὰ εὕρητε οὐ μόνον χρήσιμον συνεργάτην, ἀλλὰ καὶ υἱὸν πλήρη σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιωμένον.

—Εὐχαριστῶ, τέκνον μου, ἐψιθύρισεν ὁ γέρων δακρύων, κρατῶ τὴν πρότασίν σας ὡς καὶ τὴν αἴτησίν σας, ἀλλ' ὡς σᾶς εἶπον πρὸ ὀλίγου, ἐπιφυλάσσομαι νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τούτου βραδύτερον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Σελήνη εἶχε συμπληρώσει ἐπὶ τοῦ πίνακος τὸν ἀστρικὸν χάρτην. Ὁ δὲ Γοντρὰν διὰ νὰ φανῇ μᾶλλον ἐπιθυμητὸς εἰς τὸν γέροντα, βοηθούμενος ἐκ τοῦ πίνακος·

— Ἀληθῶς ἐξηκολούθησεν, οὐδείς ποτε θὰ μάθῃ τὴν φύσιν τῶν τελευταίων πλανητῶν τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος Οὐρανοῦ καὶ Ποσειδῶνος, οἵτινες δυσεκατομμύριον καὶ πλέον λευγῶν ἀπέχουσι τοῦ ἡλίου καὶ οἵτινες βεβαίως θὰ ὦσιν ἀδρανεῖς καὶ πεπηγότες. . .

— Ἐπιτρέψατε, ἐπιτρέψατε, διέκοψεν ὁ Ὀσιπώφ· τί εἶναι ἡ ἀπόστασις αὕτη παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἀστρῴαν ἔρημον, ἐν ᾗ τὸ ἡλιακὸν σύστημα κινεῖται ὡς ἓν σῶμα φερόμενον ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἡλίου ; Μηδὲν σχεδόν. Ὡς γνωρίζετε, τὸ φῶς διανύει 77,000 λευγῶν ἤτοι 304,000 χιλιόμ. κατὰ δευτερόλεπτον· ὥστε ἀπαιτοῦνται τρία ἔτη καὶ ἥμισυ διὰ νὰ φθάσῃ ἀπὸ τοῦ πλησιεστέρου ἡμῶν ἀστέρος ἐνταῦθα. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἦχον, οὗτος διατρέχει μόλις 333 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον, ὥστε, ἂν αὐτὸς ὁ ἀστὴρ ἤθελε διαρραγῆ, ὁ κρότος τῆς ἐκρήξεως θὰ περιήρχετο ἡμῖν μετὰ παρέλευσιν μόλις τριῶν ἑκατομμυρίων ἐτῶν.

—Καὶ τότε, ὑπέλαβεν ὁ κόμης ὅλως συγκεχυμένος, ἀμαξοστοιχία σιδηροδρόμου μὲ ταχύτητα 60 χιλιομ. καθ' ὥραν θὰ χρειασθῇ. . .

— 60 ἑκατομμύρια ἐτῶν ἕως ὅτου φθάσῃ τὸν ἀστέρα αὐτόν.

Ῥίψαντος δὲ βλέμμα τοῦ Ὀσιπὼφ πρὸς τὸ ὡρολόγιον·

— Ἐνάτη ὥρα ! ἤδη, εἶπεν. Εἶναι καιρός, ναί, εἶναι καιρὸς ν' ἀναχωρήσωμεν.

Καὶ ἀποτεινόμενος τῷ Γοντράν·

— Φίλε μου, τῷ λέγει, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συνοδεύσητε. Ἐκεῖ θὰ δυνηθῶμεν νὰ ὁμιλήσωμεν. Σὺ δὲ Σελήνη θ' ἀποσυρθῇς εἰς τὸ δωμάτιόν σου καὶ θὰ μὲ ἀναμένῃς.

— Πάτερ, εἶπεν ἡ νεᾶνις, ἀπόψε μὲ αὐτὸν τὸν καιρὸν θὰ ἐξέλθητε; Τοὐλάχιστον, ἐξαιρετικῶς, διὰ τὸν κύριον κόμητα, δὲν μένετε ἐδῶ νὰ συνομιλήσητε ;

— Τὸ καθῆκον πρὸ παντός, ἀπήντησε σοβαρῶς ὁ γέρων.

— Ἀλλά, ἄνευ διακρίσεως, κύριε Ὀσιπώφ, ἠρώτησεν ὁ Φλαμμερμόν, δύναμαι νὰ μάθω ποῦ θὰ μὲ ὁδηγήσητε ;

— Θὰ σᾶς εἴπω ἀμέσως, μόλις μείνωμεν μόνοι . . .

— Ἄχ ! πάτερ μου, ἀνεφώνησεν ἡ Σελήνη, δὲν ἔχετε ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ, καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου κατατεθλιμμένη.

— Πλανᾶσαι, κόρη μου... ἀλλ' εἰς τὸ σημεῖον εἰς ὃ εὑρίσκομαι, ἀπαιτεῖται φρόνησις. Θὰ μάθῃς βραδύτερον καὶ θὰ μὲ δικαιολογήσῃς. Ἡσύχαζε. Διὰ σὲ ζῶ, διὰ σὲ ἐργάζομαι.

Ὁ κ. δὲ Φλαμμερμὸν καταστενοχωρηθεὶς ἐπίσης ἐκ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ Ὀσιφώφ, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ ὀπισθοχωρήσῃ, ἀπεφάσισε μὲν νὰ μεταβῇ μετ' αὐτοῦ, ὅπου ἤθελε τὸν ὁδηγήσει, ἀλλ'ἦτο λίαν καταβεβλημένος αἰσθανόμενος τὴν ἀδυναμίαν αὐτοῦ περὶ τὰ ἀστρονομικὰ ζητήματα.

Ὁ γέρων ἤδη εἶχε περιβληθῆ τὴν εὐρεῖαν αὐτοῦ ἐκ γούνας περιβολὴν μὲ κάλυμμα ἐπίσης ὅμοιον, καὶ ἀφ'οὗ ἀπεχαιρέτισαν τὴν νεάνιδα διὰ θερμοτάτων ἐκφράσεων, ἀπεσύρθησαν.

— Ἔστε συνετός, κύριε δὲ Φλαμμερμόν, τῷ εἶπεν ἡ Σελήνη καὶ μὴ λησμονῆτε, ὅτι ἡ εὐτυχία σας ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν εὐνοϊκῶν πρὸς τὸν πατέρα μου ἀπαντήσεών σας.

— Ναί, ἔχετε δίκαιον, ἀλλ' ἄνευ τῶν φώτων σας, λαμπρὲ ἀστήρ, φοβοῦμαι μὴ ἀποτύχω, ἀπήντησεν ὁ κόμης μετ' ἀναστεναγμοῦ, καὶ ἀπῆλθεν.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΔΙΟΝ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Πτωχὲ Παράσχε ! χρήματος σοῦ ἔψεξαν σπατάλην
Μεγίστην ἴσως μάλιστα χρυσοῦ ἀσωτευταί,
Οἱ λησμονοῦντες παντελῶς τί εἶναι ποιηταί,
Καὶ ποῦ πρὸ πάντων βλέπομεν δαπάνην των μεγάλην !
Ἐξώδευες διάνοιαν, ἐξώδευες καρδίαν,
Ἠσώτευες ποιητικήν, ὀργῶσαν φαντασίαν,
Κατεσπατάλας θησαυρούς ψυχῆς πυριφλεγοῦς,
Πλὴν φεῦ ! δὲν εἶχες, δύστηνε, πλουσίους ἀργοὺς !..
Τὴν σήμερον δὲ Ὅμηροι, ἐπαίτου μόνον λύραν
Κρατοῦντες, βλέπουσ' εἴρωνα, πικράν, στυγνὴν τὴν Μοῖραν
Νὰ τοῖς προσμειδιᾷ.....
Χρυσίνη Τύχη σήμερον τοῦ Κόσμου ἡ θεά !.....
Εἴς ὅν τιν' αὐτὴ εὐμενής, αὐτός, αὐτὸς καὶ μόνον
Εἰς εὐμαρείας κοσμικῆς τρυφᾷ καὶ λάμπει θρόνον:
Ἀλλοίμονον εἰς δυστυχεῖς !.....
Κρημνὸς εἰς τούτους δύσβατος ὁ βίος καὶ τραχύς !.....
Εἰς τούτους πάντα δυσχερῆ, ὀδυνηρά, βαρέα,
Ἀκολουθεῖ πᾶν βῆμά των ἀγρία ἡ μοιραία
Παντοία συμφορά !.....
Καὶ λάμπει μόλις που ἀκτίς, στιγμαία ᾗ χαρά !....
Τὰ γαλλικὰ μιμούμεθα ἐν πλείστοις ἢ καὶ ἄλλων
Πράγματ' ἀσήμαντα ἐθνῶν,
Πρὸς δ' ἀρετῶν τὰ δείγματα τυφλώττομεν μεγάλων,
Μιμήσεις παραλείπομεν προτύπων φαεινῶν.
. . . . . .
Οἱ Γάλλοι δὶς πτωχεύσαντά ποτε τὸν Λαμαρτῖνον
Ἐκ νέου κατεκλούτισαν... τῶν καρδιῶν ἐκείνων,
Εἰς ἀρετὰς καυχώμενοι προγόνων ἀριζήλους,
Οἱ Ἕλληνες δὲν ἔχομεν καρδίας ἐφαμίλλους
Τὴν σήμερον λοιπόν ;
Καὶ ἀηδόνα εὔμολπον καὶ ψάλτην τῆς πατρίδος
Εἰς ἔνδειαν ἀφήκαμεν καὶ ἄμοιρον ἐλπίδος
Νὰ πέσῃ θῦμ' ἀλύπητον σπαρακτικῶν γυπῶν ;
Ποῦ πλέον ζῶσι σήμερον προστάται τῆς Παιδείας
Καὶ τῆς Καλλιτεχνίας
Μύσται, ἀπόστολ' ἱεροί,
Ἐνθουσιώδεις καὶ λαμπροί ;
Ποῦ Περικλῆς ἐκ τεχνιτῶν Φειδίας ἐκκολάπτων
Διὰ τῆς ῥητορείας Ζεύς, βροντῶν τε καὶ ἀστράπτων
Καὶ πάντας συγκινῶν
Πρὸς τὴν λατρείαν τῶν Μουσῶν καὶ τῶν καλῶν Τεχνῶν ;....
Ποῦ, ποῦ Μαικῆναι σήμερον καὶ κόσμοι τῶν Μεδίκων ;
Χρυσοκανθάρων ἔχομεν καὶ Ἁρπυιῶν ἀδίκων
Ὁμάδα περισσῶν, (1)
Θεοποιοῦσαν ἄργυρον, λατρεύουσαν χρυσόν !.....
Πόσον σκληροὶ οἱ ἄνθρωποι !.... ὤ ! μὴ κατηγορῆτε
Πατρίδος ἅμα κ' ἔρωτος τὸν ἔνθουν ὑμνητήν.....
Τὸν Ἀχιλλέα κἂν νεκρὸν τιμᾶτε κ' εὐφημεῖτε
Κἂν τ' ὄνομά του σέβεσθε μετὰ τὴν τελευτήν !.....
. . . . . .
Τῶν ποιητῶν ἡ ζωηρά, ὀργῶσα φαντασία
Τοσοῦτον εἶνε γόνιμος εἰς πλάσματα πλουσία,
Τὸν κόσμον ὥστε ἅπαντα νομίζει ἰδικόν της. ....
Καὶ τίς ποτε τὸν πλοῦτόν της μετρεῖ ; τὸν θησαυρόν της ;
Ναί, δι'αὐτὸ ὁ Ποιητὴς συνήθως ἐξοδεύει
Πλειότερα τοῦ δέοντος, καὶ καλλιτέχναι ἄλλοι
Ἐν ἐλευθεριότητι διάγουσι μεγάλῃ,
Φαντάζονται ὅτι τὸ πᾶν, τὸ πᾶν τοῖς περισσεύει....,
Κ' ἐνίοτ', ἐνῷ ψίαθος τοῖς μένει μόλις κλίνη,
Πῶς ζῶσιν ;.... ὡς ἂν μέγαρα ἐκέκτηντο ἐκεῖνοι !....
Τοιαύτη εἶν' ἡ δύναμις τοῦ πνεύματος !.... τοσοῦτον
Ἡφαντασία χορηγεῖ εἰς ἐκλεκτοὺς της πλοῦτον,
Ὅσον πολλάκις φειδωλὴ τοῖς δείκνυται ἡ Τύχη,
Ἥτις αὐτούς, τυφλή, κακῇ
Οὐχὶ σπανίως ἀδικεῖ
Προκρίνουσα νὰ εὐνοῇ πολλάκις ὅ,τι τύχῃ !....
. . . . . .
Πᾶς δεδικαίωται θανών .... καὶ ποιητὴς ἰδίως
Ὁ ὑψηλὸς ἀπόστολος τοῦ θείου εἰς τὴν Γῆν.....
Καὶ οὗπερ ὅλ' εἶν' ἡ ζωὴ τοῦ Προμηθέως βίος
Ἐγκάρδιον ἐνσῴζοντος, ἀνίατον πληγήν ! ..
Ἀλλ', ὦ Παράσχου Ἀχιλλεῦ ! νῦν κἂν τοῦ Πλάστου δέου
Νὰ εὐμενίζῃ τοὺς πολλοὺς τῶν ποιητῶν ἐχθρούς,
Καὶ φιλανθρώπους καθιστῶν τῆς Γῆς τοὺς ἰσχυροὺς
Νὰ ἀξιώσῃ μέλλοντος τὸ ἔθνος σου ὡραίου !.....

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῃ Ἰανουαρίου 1895. Φήμιος

ΜΥΟΣΩΤΙΣ

(Μή με λησμόνει)

Παρὰ ποτάμιον πλευστὸν
Χαρίεν ζεῦγος ἐραστῶν
Ἐβάδιζεν ἠρέμα,
Παῖζον ἡσύχως κ' εὐθυμοῦν
Τοῦ γάμου ὀνειροπολοῦν
Τὸ ἀνθοφόρον στέμμα.

Μυοσωτίς τις ἀνθηρὰ
Παρὰ τῆς ὄχθης τὰ νερὰ
Εἰς βράχον φυομένη
Τῶν δύο νέων προκαλεῖ
Τὰ βλέμματα, καὶ ὁμιλεῖ
Ἡ νέα μαγευμένη.

»Φίλε αὐτὴν τὴν κυανῆν
»Μυοσωτίδα τὴν σεμνὴν
»Ὦ ! προτιμῶ, τοῦ πλήθους

(1) Εἰς οὐρανομήκη, ἐννοεῖται, ἀπ' αὐτῶν ἀπόστασιν εὑρίσκονται οἱ ὑψιπετεῖς τῆς φιλογενείας χρυσάετοι, οἱ μεγαλώνυμοι καὶ πασίγνωστοι τοῦ ἔθνους ἡμῶν εὐεργέται, οἱ μεγάθυμοι καὶ ἀγλαοὶ τῆς Πατρίδος υἱοί, ὧν περ, καὶ ἐνόσῳ ἐπὶ γῆς ζῶσι καὶ δρῶσιν, ἡ ἀληθὴς ἀρετή, φιλοπατρία καὶ φιλανθρωπία εὐλογητὴ τυγχάνει καὶ πολυαίνετος καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνη τῶν εὐεργετουμένων ἐγκάρδιος καὶ διάπυρος καὶ ἡ μνήμη μετὰ τὴν τελευτὴν ἀΐδιος διατελεῖ.

»Τῶν λίθων τῶν πολυτελῶν·
»Ἁρμόζει ἄνθος τὸ δειλὸν
»Ἐπὶ παρθένου στήθους.

Φαιδρὸς ὁ νέος παρευθὺς
Τρέχει τῆς φίλης χωρισθεὶς
Πρὸς τὴν μυοσωτίδα,
Πλὴν ἔδαφος τ' ὀλισθηρὸν
Τὸν φέρει εἰς τὸ φοβερὸν
Τὸ ῥεῦμα παρ' ἐλπίδα.

Φεῦ! νὰ σωθῇ μὴ δυνηθείς,
Εἰς τὸν βυθὸν παρασυρθείς
Τοῦ ποταμοῦ, ἐφώνει
Πρὸς τὴν λιπόθυμον μνηστήν,
Ῥίψας τὸ ἄνθος πρὸς αὐτήν,
»Ποτὲ μή με λησμόνει»

Ἄνδρος **Γεώργιος Α. Καρυστινάκης**

ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Ἐρώτ. *Ὀνόμασόν με καὶ μὲ καταστρέφεις.*

Ἀπόκρ. *Ἡ σιωπή.*

Ἐρώτ. *Τίς ἦττον ὁ πρῶτος συρικτής, καὶ τί ἐσύριξεν;*

Ἀπόκρ. *Ὁ ἄνεμος*

Ἐρώτ. *Διατὶ οἱ δικηγόροι ὁμοιάζουσι τοὺς λωποδύτας;*

Ἀπόκρ. *Διότι παρουσιάζονται καθ' ἑκάστην εἰς τὰ δικαστήρια.*

Ἐρώτ. *Τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνόνει δύο τινά, καὶ τὸ ἓν μόνον ἐγγίζει.*

Ἀπόκρ. *Ὁ Δακτύλιος*

Ἐρώτ. *Τί γίνεται ὁ λίθος, ὅταν εἰς τὸ ὕδωρ ῥίπτεται;*

Ἀπόκρ. *Βρέχεται.*

Ἐρώτ. *Τί ἐπιθυμοῦμεν συχνάκις, καὶ ἅμα τὸ ἀποκτήσωμεν δὲν γνωρίζομεν τί νὰ τὸ κάμωμεν;*

Ἀπόκρ. *Ὁ ὕπνος*

Ἐρώτ. *Τίνι τρόπῳ δύναταί τις νὰ βαδίζῃ ταὐτοχρόνως πρὸς δύο διευθύνσεις;*

Ἀπόκρ. *Ἐντὸς ἀτμοπλοίου ἢ ἐντὸς Σιδηροδρόμου.*

Ἐρώτ. *Ἀφαίρεσόν μοι ἓν γράμμα, ἀπομένω ὁ ἴδιος· ἀφαίρεσόν μοι δύο, ὁ αὐτὸς πάλιν μένω· ἀφαίρεσόν μοι τρία, τέσσαρα, ὅλα ὁ ἴδιος μένω. Τί εἶμαι;*

Ἀπόκρ. *ὁ Διαγωνιεύς*

Retif

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

25 Αἴνιγμα

Περιπλοκάδ' ἀειθαλῆ ἡ φύσις μ' ἔχει πλάσει
καὶ 'ζῶ ὀλβία καὶ φαιδρὰ στοὺς κήπους καὶ 'στὰ δάση·
ἀρχὴν μου ἔχω νὰ πονῶ, ὅπου μὲ ῥίψῃ ἡ μοῖρα,
πιστὴ νὰ μένω ὅπου πλεχθῶ μ' ἐδίδαξεν ἡ πεῖρα·
δι' ὁ ἀγάπης σύμβολον κι' εἰλικρινοῦς φιλίας
μὲ θεωροῦσιν ἅπαντες σ' ὅλας τὰς εὐτυχίας
Πλὴν πόλιν μεγάν ὀνομαστὴν τῶν τῆς μικρᾶς Ἀσίας
Θὰ εὕρῃς, ἀναγνῶστά μου, ἐντὸς τῆς Κιλικίας,
ἀκέφαλον ἂν μείνω,
καὶ ἂν δὲν μ' ἀνεκάλυψες, ἵνα σὲ εὐκολύνω·
προσθέτω καθαρώτατα: «στ' ἀκέφαλον ἐκεῖνο
πολὺς στρατὸς βαρβαρικὸς πάλαι κατεδιώχθη,
καὶ κάποιος βασιλεὺς ἐκεῖ διὰ φυγῆς ἐσώθη,

26 Ἀναγραμματισμός

Ἐκ τῶν λέξεων *Ἀντώνιος—Λίνος* καὶ τῆς συλλαβῆς *πεν* νὰ σχηματισθῇ μία μεγάλη καὶ ἐπίζηλος πόλις τῆς Τουρκίας. Ἡ αὐτὴ πόλις σχηματίζεται καὶ ἐκ τῶν λέξεων *πτίλα, Νίνως* καὶ *νότος.*

ΑΔΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ „ΦΥΣΕΩΣ"

Ν. Ο. *Πάτρας* ἀντίτιμον ἡμερολόγιον ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν πολύ.— Δ. Κ. *Χαλκίδα* ἀντίτιμον ἡμερολογίων ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Διά νέαν παραγγελίαν γράφομεν ταχυδρομικῶς.— Ἐ Φ. *Κέρκυραν*, Συνεσταμένη ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.—Ἀ Ρ. Π. *Σῦρον*. Εὐχαριστοῦμεν δι' ἐκφράσεις καὶ ἀποροῦμεν. Ἀποτελεῖτε ὄντως ἐξαίρεσιν καὶ λυπούμεθα, διότι δὲν ἐτύχετε ἐκ τῶν πρώτων. Τότε οἱ μεθ' ὑμᾶς τί νὰ εἴπωσιν;— Ἀ Κ. *Σόφιαν*. Δελτάριον ἐλήφθη. Ἡμερολόγια ὅλα ἐστάλησαν ταὐτοχρόνως μὲ ἐπιστολὴν καὶ ἰατροδικαστικὴν Γεωργαντᾶ. Τόμον τῆς Φύσεως θὰ λάβητε προσεχῶς.— Ἐ. Κ. *Μύκωνον*. Εὐχαριστοῦμεν δι' εἰλικρινεῖς καὶ κολακευτικὰς ἐκφράσεις σας. Ἐπιστολὴν θὰ σκεφθῶμεν ἂν πρέπει νὰ δημοσιεύσωμεν. Φύλλον ἀπεστείλαμεν. Πειραιᾶ. Καὶ ἡμεῖς προτιμῶμεν νὰ ἱκανοποιηθῆτε εἰς δευτέραν περίστασιν. Μυθιστόρημα ἤρξατο. Ἀναμένομεν κρίσεις σας—Γ.Β. *Ὕδραν*. Ἐλήφθη ἡ δευτέρα ἐπιστολή σας ὡς καὶ δρ. 10. Ἀποροῦμεν ἐπὶ καθυστερήσεις φύλλων. Πιστεύω νὰ ἐλάβετε καὶ δελτάριόν μου ἤδη καὶ νὰ διεθέσατε τεύχη. Εὐχαριστοῦμεν.—Ἰ. Ρ. *Πειραιᾶ*. Ἐπιστολὴν ἐλάβομεν, μετὰ ποιημάτιων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ συνδρομήν. Ἀποστείλατε αὐτήν.—Λ.Τ. *Ἐνταῦθα*. Ἐλήφθη ποιημάτιον. Ἔχει καλῶς δι' ἑπόμενον φύλλον, ἀλλὰ ἡ ἀπουσία ἦτο αἰσθητή.—Χ. Φ. *Γοργαλιάνος*. Δρ. 16 δὲν ἐλήφθησαν, ὡς γράφετε. — Κ. Α. *Λεωνίδιον*. Ἐπιστολὴ μὲ περιεχόμενα ἐλήφθη. Γράφομεν ταχυδρομικῶς.—*Σημαντῆρι Ἐνταῦθα* Ἐλήφθησαν, ἀλλὰ δέον νὰ διατελῆτε συνδρομητὴς γνωστὸς ἡμῖν. —Μ. Κ. *Μυτιλήνην*. Ἔχει καλῶς. Καὶ ἐστείλαμεν καὶ ἐγράψαμεν.—Π. Ν. Π. *Ἁγ. Γεώργιον*. Ἔχει καλῶς.—Κ. Α. *Ἐνταῦθα* Ἀδικεῖτε ἑαυτόν σας ὄντως. Ἐπαναλαμβάνομεν νὰ σᾶς συστήσωμεν προσωπικὴν ἐξήγησιν.—Α. Β *Λευκάδα*. Συστημένη ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. Ἔχει καλῶς.

ΚΟΥΡΕΙΟΝ

Η ΦΑΛΑΙΣΘΗΣΙΑ

Γ. ΖΑΡΟΥΧΑΛΙΩΤΟΥ

Ἐν τῇ πλατείᾳ Γεωργίου τοῦ Α'.

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

Ἐν τῷ κομψοτάτῳ καὶ ὄντως εὐρωπαϊκῷ τούτῳ Κουρείῳ εὑρίσκει πᾶς φιλόκαλος καὶ φίλος τῆς καθαριότητος πᾶσαν τὴν δυνατὴν περιποίησιν. Πρὸς δὲ τούτοις ἐν αὐτῷ ἐκτελοῦνται θερμὰ καὶ ψυχρὰ λουτρά.

Περιποίησις ἐξαίρετος. Συνιστᾶται θερμῶς

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

Η ΠΡΟΟΔΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

Βραβευθὲν ἐν τῇ Δ' Ὀλυμπιακῇ ἐκθέσει

Ἐν τῷ λαμπρῷ καὶ ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον διεσκευασμένῳ τούτῳ ζαχαροπλαστείῳ κατασκευάζονται παντοειδῆ γλυκίσματα, ζακχαρόπηκτα πρωτοφανῆ καὶ ποιότητος ἀρίστης. Τὰ δὲ κομφέτα τοῦ εἰσιν ἔκτακτα, ἀμιλλώμενα πρὸς τὰ ἐκλεκτότερα τῶν καλλιτέρων Ἀθηναϊκῶν ἐργοστασίων καὶ βραβευθέντα ἐν τῇ Δ' Ὀλυμπιαῇ Ἐκθέσει.

Οἱ βουλόμενοι προσελθέτωσαν.

ΕΞΕΔΟΘΗ!! ΕΞΕΔΟΘΗ!!

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΗΣ „ΦΥΣΕΩΣ"

ΤΟΥ 1895 ΕΤΟΥΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ